GAZETA LWOWSKA.

W Piątek — Ner. 18. — 13. Lutego 18..

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Król Jmć zamyślał opuścić Windsor i przenieść się do pałacu St. James; wnoszą, iż Monarcha pozostanie w Londynie aż do otworzenia Parlamentu.

W d. 22. Stycznia odprawiono w wydziale spraw zewnętrznych radę gabinetową. Znajdowali się na niej: Lord Kanclerz, Xiążę Wellington, Hrabiowie Bathurst i Aberdeen, Wicehrabia Melville, Lord Ellenborongh, P. Peel, Sir G. Murray, Kanclerz Izby skarbowéj, P. V. Fitzgerald i P. Herries. Narady trwały dwie godziny.

Podług Gazet Londyńskich z d. 23. Stycznia Król potwierdził mianowanie Xięcia Northumberlandyi na Wice-Króla Irlandyi i spodziewają się, że będzie w Gazecie nadwornéj Loudynskiéj z d. 27. umieszczone.

Gazety Angielskie napełnione są raportami o zgromadzeniach za i przeciw Katolikom w Irlandyi i Anglii. Najnowsze zgromadzenie ważne było w Exeter, gdzie w d. 16. Stycznia zebrało się 12,000 ludzi, i na którém spostrzegano po obudwóch stronach mównicy najznamienitszych ludzi z Devonshire. Uchwalono znaczną większością głosów prośbę przeciwko roszczeniom Katolików. (G. W)

Francyja.

W d. 27. Stycznia zagaił Król posiedzenie Izb mową następującą:

»Mości Panowie! Czuję radość widząc was każdego roku zgromadzonych około Mojego tronu, abyście się wraz ze Mną zajęli wielkiemi sprawami ludu Mojego. Radość ta jest dzisiaj tem żywszą, kiedy wam mogę pocieszających wiadomości udzielić i ważne powierzyć prace.«

»Stosunki Moje z Mocarstwami są ciągle przyjazne. Zapewnienia Moich Sprzymierzeńców są dla Mnie rękojmią, iż pomimo krwawéj wojny na Wschodzie, pokój w innych częściach Europy nie będzie naruszony.«

»Aby przyśpieszyć pacyfikacyją Grecyi, porozumiawszy się z Anglija i Rossyją posłałem oddział wojsk Moich do Morei. Na widok kilku tysięcy Francuzów, gotowych szlachetne rozwiązać zadanie, kraj ten sławny, niestety długo spustoszony, odzyskał pokój i bezpieczeństwo. Tu, jak pod Nawarynem, zgoda bander świata, dowiodła uszanowania trzech koron ku świętości przymierzów i żołnierze Moi z rozkoszą wspominają prawą pomoc, jakiéj od marynarki Angielskiéj doznawali.«

»Formalna deklaracyja, udzielona Porcie, oddała Moreę i wyspy przyległe pod opiekę trzech Mocarstw. Ten uroczysty akt dostatecznym będzie do obejścia się bez dłuższego kraju tego osadzenia. Przy pomocy Mojéj powstaje Grecyja z gruzów i okręty Moje przywożą owych Chrześcijańskich niewolników, którym pobożna wspaniałość ojczyznę i wolność powróciła.«

»Tyle starań nie było bezowocnych; mam powód do otuchy, iż W. Porta lepiéj oświecona, nie będzie się opierała dopełnić traktatu z d. 6. Lipca i można się spodziewać, że pierwsze zbliżenie się nie będzie daremném do przywrócenia pokoju na Wschodzie.«

»Położenie Hiszpanii dozwoliło Mi odwołać wojska, które dałem pod rozkazy Jego Katolickiéj Mości. Żołnierze Moi ujrzeli znowu swoję ojczyznę; odebrawszy od mieszkańców wszystkich prowincyj, przez które przechodzili, dowody poważania i żalu, jakie onym wyborna ich karność jednała. Rząd Hiszpański otrzymał znaczne forszusy; aby zwrot tych urządzić, podpisana została niedawno konwencyja.«

»Nadzieja, którą jeszcze mam, otrzymania od Deja Algierskiego słusznego zadosyć uczynienia, zwlekła środki, których chwycić się, mogę być zmuszony, aby go ukarać. Wszelako niczego nie opuszczę, coby mogło handel Francuzki od napaści i rozbojów ochronić, a uderzające przykłady nauczyły już Algierczyków, że ani tak łatwo, ani roztropnie, stawiać czoło czujności Moich okrętów.«

»Zobowiązania się dawniejszéj osady Francuzkiéj zostały przerwane. Przekonawszy się, iż to niedopełnienie pochodzi z niemożności, zezwoliłem na otworzenie skuteczniejszych układów w interesie osadników i handlu.«

»Kilku poddanych Moich poniosło szkodę, przez środki, które Cesarz Jmć Brazylijski w wojnie z Rzeczapospolitą Buenos-Ayreską przedsięwziął; zabrano im kilka okrętów. Konwencyja, którą niedawno podpisałem, zatwierdzając stałą zasadę względem blokady, zawsze przez Francyją

)(

przestrzeganéj, zapewnia powrócenie ich majątków i wynagrodzenie stosowne do ich straty. Z tego powodu, jak ze wszystkich innych, winienem marynarce Francuzkiéj oddać pochwały, jako okazującej się godną swojego wysokiego przeznaczenia.«

»Niektóre z nowych Państw Ameryki południowéj doznawszy powtórnych zaburzeń, poddały w niepewność swój stan polityczny i utrudniły regularne ustalenie naszych z niemi stosunków. Chwila ta jest bez wątpienia nie daleka, w któréj tym stosunkom dla poddanych Moich będę mógł pożyteczną nadać trwałość; tymczasem ustanowiłem Konzulów, aby nad ich interesami czuwali.«

»Mości Panowie! Ten jest szczęśliwy stan naszych stosunków z obcemi Mocarstwami. Jakiekolwiek z resztą zajdą wypadki, które nas w przyszłości czekają, nigdy nie zapomnę, że sława Francyi jest świętym zakładem i że zaszczyt być jéj strożem, jest najpiękniejszą korony Mojéj prerogatywą.« (Mocne wrażenie..... Oklaski ze wszystkich stron)

»Wewnątrz panuje porządek i pokój; przemysł Francuzki słusznie już oceniany, codziennie nowym zaszczyca się postępem. Niektóre części rolnictwa i naszego handlu cierpią; spodziewam się wszelako, że będę mógł to złe ułagodzić, jeżli nie będę go mógł uleczyć.«

»Ciągle nieprzyjazna pora roku i nieprzyjemne opóźnienie się żniw, przez kilka tygodni zajmowały troskliwość Mojego rządu. Bolesna niepewność stanu naszych źrzódeł pomocnych została niebawem rozproszona przez pewniejsze wiadomości. Wszystkich jest zapewnione utrzymanie; a jeźli wysoka cena zboża, pomnażając pomyślność rolnika, powiększa na chwilę potrzeby uboższéj klassy, to Opatrzność dała dobroczynność, aby cierpiącym w pomoc przybywać.«

»Druk uwolniony z więzów doznaje zupełnéj swobody; jeźli wolność, jéj namiętna nieprzyjaciołka okazuje się jeszcze pod tarczą wspaniałego i pełnego ufności prawa, tedy jéj obłędy karci publiczność sądami swoimi, które coraz stają się zdrowszemi, stalszemi i światlejszemi, a magistratury wierne swoim szlachetnym powołaniom, znają swoje obowiązki i będą je zawsze umiały pełnić.«

»Potrzeba zachowania religii ojców naszych przeciwko wszelkiemu zamachowi, utrzymanie wykonania praw w Moim Królestwie, a oraz zapewnienie trwałości kapłaństwa między nami, po dojrzałém zastanowieniu się zniewoliło Mnie do przepisania środków, których uznałem potrzebę. Środki te zostały wykonane z ową roztropną stałością, która umiała pogodzić posłuszeństwo, z należnem ustawom religii poszanowaniem i słusznemi względami, do których sługi téjże mają prawo.«

»Stan naszych finansów będzie wam przełożony. Przyjemną będzie dla was powziąć wiadomość, iż dochody były większe od sperandy w budżecie na 1828. Wszelako ta pomyślność nie wstrzyma systematu oszczędności, w który rząd Mój codziennie głębiéj zapuszczać się powinien, nie zapominając o tem, że pożyteczne wydatki są także oszczędnością.«

»Liczne prace zajmą posiedzenia dzisiaj otwarte. Rozpoznawać będziecie księgę praw dla wojska, ścisłéj wymagającą uwagi; prawo uposażające Izbę Parów, i kilka innych praw, godnych waszego zupełnego zastanowienia się, równie będą wam przełożone.«

»Nadewszystko trudny i ważny projekt zajmie troskliwość waszę. Od dawnego czasu uznawano powszechnie potrzebę organizacyi municypalnéj i departamentowéj, któréj całość zgadza się z naszemi instytucyjami. Trudne pytanie łączą się z organizacyją. Ma ona zapewnić gminom i departamentom słuszny udział w sprawowaniu ich interesów; ale zachować także powinna dla opiekuńczéj i łagodzącej władzy, właściwéj koronie, zupełną skuteczność i siłę, których wymaga publiczny porządek. Rozkazałem wypracować z troskliwością projekt, który wam będzie przełożony. Wzywam was, abyście ten projekt w mądrości swojéj z uwagą rozważyli i rozpoznanie onegoż zostawuję w zupełnem zaufaniu waszéj miłości ku dobru publicznemu i waszéj wierności.«

»Każdy dzień objawia mi więcej przychylności ludów moich, i czyni mi świętszym obowiązek, abym życie moje ich szczęściu poświęcał. To szlachetne zadanie, w rozwiązaniu którego wspierać mię będziecie, powinno z każdym dniem stawać się lżejszém.«

»Doświadczenie rozproszyło mamidło nie rozsądnych teoryj, Francyi jak i Wam dobrze wiadomo, na jakiej podstawie oparte jéj szczęście, a od tych, którzyby takowego gdzie indziej, a nie w ścisłem połączeniu powagi królewskiéj ze swobodami, konstytucyją zapewnionemi, szukać chcieli, uwolniłaby się Francyja jawnie i otwarcie. Aby ten węzeł ściśléj i mocniej połączyć, jesteście wezwanymi.«

»To szczęśliwe zadanie rozwiążecie jako wierni poddani, prawi Francuzi; usiłowania wasze wspierać będzie Król a wdzięczność je wynagrodzi.«

W d. 25. Stycznia, Hr. Ofalia, Poseł hiszpański, wręczył Królowi na publicznem posłuchaniu list swojego Monarchy, którym w powyższym charakterze zawierzytelniony jest na Dworze francuzkim.

Monitor z d. 25. Stycznia umieścił postanowienie król. z d. 24. wspomnionego miesiąca, na mocy którego Margr. Pastoret Wice-Prezes Izby Parów. mianowany jest Wice-Kanclerzem Francyi.

Drugie postanowienie z tegoż samego dnia wynosi Kardynała d'Isoard, Arcybiskupa z Auch, i Feutrier Biskupa z Beauvais Ministra Sekretarza stanu w wydziale spraw duchownych, do godności Parów Królestwa, ze wszystkiemi do tego stopnia przywiązanemi prawami, honorami i prerogatywami.— Trzecie postanowienie z tegoż samego dnia, mianuje P. Bourdeau, Radcę Stanu, członka Izby deputowanych Podsekretarzem w wydziale sprawiedliwości.

Ogłoszono bardzo ważne postanowienie król. z d. 14. Grudnia, osnowa jego jest następująca: »Uznawszy, iż rozwinięcie naszej siły zbrojnej morskiej wymaga nieodzownie powiększenia liczby osób w służbie naszej marynarki, na przedstawienie naszego Ministra marynarki i osad, postanowiliśmy i stanowimy co następuje: Arty. 1. Liczba dowodzców wyższych i innych oficerów w korpusie naszej marynarki ma się składać odtąd

z 12 Wice-Admirałów,
z 24 Kontr-Admirałów,
z 44 Kapitanów okrętowych 1. klassy,
z 66 Kapitanów okrętowych 2. klassy,
z 130 Kapitanów fregat,
z 500 Poruczników okrętowych,
z 650 Chorążych okrętowych,

Każdego razu posuwanie na wyższe stopnie, w celu uzupełniań powyżej oznaczonej liczby, może następować tylko porządkiem następstwa i w czasie, który oznaczymy. Oficerowie mianowani na stopnie a nie będący w zakładach służby wejdą w nię od daty niniejszego postanowienia. Art. 2. Stała liczba uczniów pierwszej i drugiej klassy, ma wynosić 350; lecz do czasu uzupełnienia liczby chorążych okrętowych, nasz Minister marynarki i osad oznaczać będzie, corocznie liczbę Kandydatów, którzy po zdaniu przepisanego egzaminu, będą mogli być mianowani uczniami 2. klassy. Art. 3. Godność Marszałka Francyi, będzie mogła być udzieloną Wice-Admirałom, wypełniającym warunki, których zachowujemy sobie późniejsze postanowienie. Art. 4. Ci z Wice-Admirałów, którym oddamy naczelne dowodztwo armady, z piętnastu lub więcej okrętów złożonej i którym nadamy czasową władzę Admirałów używać będą obok tego tytułu przez czas trwania dowodztwa, honorów i prerogatyw przywiązanych do godności Marszałków Francyi.

Z powodu powrotu wojsk z Morei, Minister marynarki przeznaczył na nasze stanowisko w Lewancie 4 okręty linijowe, 6 fregat i 8 lżejszych statków. Eskadra ta jest znaczniejsza, niżeli dawniej w tym celu użyta. Stanowisko blokady Algieru jest na dawnym stopniu, co dowodzi, że nie tak prędko przyjdzie do pokoju z Bareskami.

Dziennik *Aviso Mediterranée* z d. 20. Stycznia wyraża: »Donosiliśmy niedawno, że Dej Algierski posłał do Tunetu swojego sprawującego interesa aby tamże z Konzulem francuzkim P. Lesseps zawarł traktat handlowy i pokoju. Nadzieja ta okazała się mylną; Dej niechce słyszeć o żadnej zgodzie, i nieboi się naszej krążącej eskadry. Algierczykowie mają teraz gotowych do wypłynienia 2 fregaty, 3 korwety i 2 brygi.— W dniu 8go. Karola chcieli uderzyć na nasze dwie fregaty Florę i Prozerpinę stojące przed miastem, rozumiejąc, że nasi majtkowie będą w tym dniu pijani i niezdolni do walki; Dej musiał ich swoją strażą wstrzymać od wypłynienia.

Podług tego samego Dziennika zawinęła w d. 20. Stycznia do Toulonu fregata Didona z 495 żołnierzami z 29. pułku, Pułkownikiem tegoż pułku i pułkiem 54. Z Patras odbiła w d. 9. Stycznia i przywiozła depesze dla rządu. (G.W.)

Zjednoczone Niderlandy.

Jak słychać rząd jeszcze w ciągu teraźniejszych posiedzeń stanów jeneralnych poda tymże projekt do prawa względem ogólnych interesów handlowych Królestwa. Projekt ten zasadzać się ma na dawnym systemacie cła od wprowadzenia i wywozu, byłych Zjednoczonych Niderlandów, a główny punkt onegoż jest zniesienie dotychczasowych niezmiernych opłat od towarów tranzytowych.

Twierdzą z pewnością, iż Ministerstwo wydało rozporządzenie przeciwko głośności budżetu dla gmin uchwalonego r. z. na jeneralnem zgromadzeniu stanów prowincyi Lüttich. (D. A.)

Szwecyja i Norwegija.

— Z Sztokholmu d. 14. Stycznia. —

W dniu 5. t. m., podano czterem stanom państwa pismo, zawierające projekta do zmiany konstytucyi, przedstawiane na przeszłym Sejmie, a które teraz mają być roztrząsane. Między innemi są tam niektóre wielkiej wagi, jako to: 1) Od Króla, projekta do zrzeczenia się dwóch głosów w wyrokach sądu najwyższego; projekt do upoważnienia Króla, aby mogł według swojego przekonania, przyjmować lub odrzucać objaśnienia praw, uczynione przez sąd najwyższy; projekt zniesienia sądu przysięgłych, który na każdym Sejmie decyduje, czyli jaki członek sądu najwyższego, ma zaufanie narodu lub nie, i czyli ma pozostać na swojej posadzie. 2) Od

deputacyj administracyjnéj stanów, projekt reorganizacyj Rady stanu, i powiększenia liczby jéj członków, w skutek której reformy składałaby się odtąd z dwóch Ministrów stanu i 12 Radców stanu, z tych Radców 6 byłoby Ministrami, referentami, i zastępowałoby miejsce teraźniejszych Sekretarzów stanu — projekt do zupełniejszéj reprezentacyj trzech nieszlacheckich stanów; do zniesienia prawa jakie ma Kanclerz dworu zakazywania gazet.

Liczba podanych projektów do zmiany konstytucyj, wynosi 80. (G. W.)

Rossyja.

Gazety Petersburskie z d. 20. Stycznia zawierają następujący raport oddzielnego korpusu kaukazkiego: »Zwycięztwa rossyjskiego oręża tak w wojnie perskiej jakoteż i w ostatniej kampanii przeciwko Turkom, uczyniły pomyślne wrażenie na hordach rozbojniczych po tej stronie Kaukazu. Nietylko są spokojnemi, lecz okazują skłonność do żądanego po nich posłuszeństwa. Ostatni raport Pułkownika Rajewskiego dowodzącego w Katechii jest tego niezaprzeczonym dowodem. Między innemi donosi, iż żołnierz, który zbiegł do Lesgineów z gminy Biełokańskiej zaraz dnia następującego na pierwsze wezwanie został wydany.

— Na linii Kaukazkiéj, Jenerał jazdy Emanuel otrzymał nowe zwycięztwa nad góralami.

Mnóstwo brodów, które powstały na Kubaniu w czasie jesiennej miałkości wód dało sposobność Czerkiesom Zakubańskim, podżeganym przez ajentów tureckich, uczynić w granice nasze, na początku listopada, kilka napadów. Jenerał jazdy Emanuel, aby ich przywieść do upokorzenia, uznał za rzecz niezbędną zrobic wyprawę na Kubań: przystąpiwszy do tego przedsięwzięcia, zalecił wojskom użytym do działania, przejść granicę w jednym czasie na różnych punktach.

Pierwsza Kulumna, pod wodzą Jenerała-majora Turczaninowa, złożona z 780 ludzi pieszych, 500 kozaków i dwóch dział konnych, powinna była napaść, u źródeł Urupa, na auł zbiegłych Kabardynców Księcia Adżi-Murzy-Beka-Czamurzina. Patrole nieprzyjacielskie odkryły postępowanie téj kolumny i zaszło niewielkie z obu stron strzelanie, które nie miało żadnych wypadków ważnych, auł zaś został przez mieszkańców opuszczonym.

Druga kolumna, pod przewodnictwem Pułkownika Łukowkina, złożona z jednéj roty pieszych i 350 kozaków z jednym działem konnem, zdołała zachwycić u źródeł Łaby, na rzeczce Kunisie auł zbiegłych Kabardyńców Księcia Kuczuk Adżi-Girejewa, i po żwawem z obu stron strzelaniu, zupełnie go zniszczyła: nieprzyjaciel stracił 16 ludzi w zabitych i 125 jeńców obojéj płci; nasza strata wynosi: dwóch zabitych kozaków, dwóch ranionych i ośm także ranionych szeregowych pułku Newagińskiego.

Trzecia kolumna, pod dowództwem Jenerał-majora Antropowa, przy której znajdował się też Jenerał Emanuel, złożona z 800 ludzi piechoty, 550 kozaków, 3 dział konno-kozackich i tyluż pieszych, powinna była napaść u źródeł rzeczki Czałmyka, na auły Bisleniejewców i zbiegłych Kabardyńców, mimo wszystkie przedsięwzięte środki do ukrycia przed nieprzyjacielem poruszenia, Czerkiesowie potrafili przeniknąć nasz zamiar. Pierwszy auł Bisleniejewski, nazywany Ateżukińskim, znaleziono opuszczonym przez mieszkańców, mając w sobie dwóch tylko ludzi, którzy nie zdołali ukryć się, i zostali zabrani w niewolą; wzięto także 250 sztuk bydła rogatego. Przy tem zachodziło strzelanie ze zgromadzonemi tłumnie Bisleniejewcami, w czasie którego zabity był u nas 1 kozak, a drugi raniony.

Dnia 28. trzecia kolumna przybyła do aułów Bisleniejewców, na prawym brzegu Łaby, rozłożonych naprzeciw góry Achmet, i spotkana była przez władców i straszyzny tego narodu, którzy prosili o przebaczenie i przyrzekli wykonać przysięgę na wierne poddaństwo Najjaśniejszemu Cesarzowi, dać zakładników i powrócić wszystkich jeńców rossyjskich, oraz wszystko, co było przez nich zagrabione w naszych granicach. (D.A.)

Dodatek do Dziennika Odeskiego z d. 23. Stycznia (4. Lutego) umieścił następujące wiadomości od wojska przeciw Turcyi działającego:

Marszałek Hrabia Wittgenstein otrzymał urzędowy raport, że mała twierdza Kale, między Turno i Nikopolis leżąca, zdobyta została szturmem przez dwie brygady 5tej dywizyi piechoty pod rozkazami Jenerała Majora Malinowskiego.

Dział 32 wielkiego kalibru, pięć choragwi, 400 jeńców, między którymi znajduje się Ibrahim Pasza były dowodzca Sylistryi, z całym swoim orszakiem, są trofeami tego szczęśliwego dnia i tego świetnego zwycięztwa.

Jenerał Major Malinowski w tym samym czasie opanował przedmieście twierdzy Turno, które spalił, a mieszkańców zmusił szukać schronienia w samejże twierdzy.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 7. Rozmaitosci.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pilerów.